

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРЖДУЮ:

Ректор ОНАХТ

_____Богдан ЄГОРОВ

«_____»_____2022 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

до аспірантури на здобуття ступеня вищої освіти «Доктор філософії»

з галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

зі спеціальності 073 « Менеджмент»

Освітньо-наукова програма «Менеджмент»

Узгоджено:

Проректор з наукової роботи

_____Наталія ПОВОРОВА

ЗМІСТ

Основні задачі вступного іспиту зі спеціальності	3
Порядок проведення вступного іспиту зі спеціальності	3
Програма вступного іспиту зі спеціальності	5
Перелік питань вступного іспиту зі спеціальності	19
Список рекомендованої літератури	13
Основні критерії оцінки знань	25

ОСНОВНІ ЗАДАЧІ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Вступний іспит ставить задачу оцінити комплекс теоретичних знань, отриманих абітурієнтом у період навчання на кваліфікаційному рівні магістра, рівень творчого мислення, уміння синтезувати знання окремих дисциплін для самостійного рішення практичних задач в області економіки.

Наукові спеціальності економічного блоку досліджують теоретико-методологічні, науково-методичні та прикладні засади, розвиток, тенденції та закономірності функціонування ринку товарів і послуг, міжнародних економічних стосунків, економічної, інвестиційної, інноваційної, виробничої, логістичної, маркетингової діяльності підприємств, організаційно-правові форми підприємницької діяльності, чинники, ресурси, види, стадії та результати економічної діяльності підприємств, процес і форми управління підприємством (менеджмент).

Перелік питань, який пропонується, систематизовано по різноманітним взаємозв'язаним сторонам економічної сфери та охоплює її теоретичні основи, а також питання застосування отриманих теоретичних знань для рішення практичних задач. Кожний екзаменаційний білет містить завдання за програмою вступного іспиту, яка приводиться нижче.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Прийом вступного іспиту зі спеціальності здійснюється предметною комісією.

Вступний іспит проводиться для вступників до аспірантури відповідно до затвердженого приймальною комісією графіку. Перед іспитом проводяться консультації, які призначені допомогти у підготовці до іспиту, надають відповіді на окремі питання програми вступного іспиту.

Вступний іспит проводиться в усній формі. Результати вступного випробування оголошуються приймальною комісією в цей же день.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРІЇ ТА РІЗНОВИДИ ПІДПРИЄМСТВ. РИНКОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 1. Теорії та моделі підприємств

Підприємство як система та як економічний об'єкт, моделі побудови підприємства. Ознаки підприємства. Напрямки діяльності підприємств та їх функціональні моделі. Еволюція теорій економіки підприємства. Класична теорія підприємства. Неокласична теорія підприємства. Інституціональна теорія підприємства. Еволюційна теорія підприємства. Підприємницька та інтеграційна теорії підприємства. Моделі прийняття рішень. Методи групового прийняття управлінських рішень. Обґрунтування рішень в умовах невизначеності. Етапи процесу прийняття управлінських рішень. Особливості прийняття державно-управлінських рішень.

Тема 2. Підприємство як основна ланка ринкової економіки

Підприємство як суб'єкт господарювання, як господарська система і як форма реалізації підприємництва. Цілі підприємства та вимоги до них.

Правові основи функціонування. Законодавчі акти, що слугують базою функціонування підприємства. Господарський кодекс України, зміст (основні засади господарської діяльності, суб'єкти господарювання, майнова основа, господарські зобов'язання, відповідальність за порушення, особливості правового регулювання в окремих галузях господарювання, зовнішньоекономічна діяльність, спеціальні режими господарювання). Режим створення і реєстрації підприємства, господарської діяльності, взаємовідносин з державою, ліквідації і реорганізації суб'єктів господарювання. Статут підприємства. Колективний договір.

Системна побудова підприємства: виробничо-технічний, організаційний, економічний аспекти структурування. Горизонтальний та вертикальний поділ праці на підприємстві, кооперація та інтеграція діяльності підприємств. Виробнича, логістична, соціальна, інформаційна інфраструктура як елементи системи управління підприємством. Призначення, переваги та недоліки різних типів організаційних структур підприємств державного та корпоративного сектору. Фактори формування та методи вибору типу організаційної структури управління. Тенденції і перспективні напрямки розвитку організаційних структур управління підприємств державного та корпоративного сектору.

Макросередовище (загальне середовище) господарювання та його чинники (природні, демографічні, політичні, науково-технічні, економічні, міжнародні). Мезосередовище (операційне середовище) функціонування підприємства (постачальники ресурсів, споживачі продукції, посередники, конкуренти).

Особливості конкурентної поведінки в структурах досконалої та недосконалої конкуренції. Конкуренція та конкурентоспроможність підприємства на внутрішньому ринку. Конкурентний статус підприємства.

Методи визначення, фактори та показники, що визначають конкурентоспроможність підприємства. Модель конкурентоспроможного підприємства.

Тема 3. Основи підприємництва

Сутність та функції підприємницької діяльності. Складові підприємництва та їх зміст. Принципи здійснення підприємницької діяльності. Форми і моделі підприємницької діяльності. Типи професійної підприємницької діяльності та їх особливості. Мале підприємництво у ринковій економіці. Особливості становлення, тенденції та проблеми розвитку в Україні. Соціально-економічна роль і значення підприємництва у структурі ринкової економіки. Необхідність, сутність та напрями державної підтримки малого підприємництва в Україні. Культура підприємницької діяльності. Підприємець як визначальна особистість у бізнесі.

Тема 4. Види підприємств, їх організаційно-правові форми

Види підприємства за окремими класифікаційним ознаками - мети та характеру діяльності, формою власності, приналежності капіталу в статутному фондів, способу утворення та формування статутного фонду, кількості працюючих та обсягу валового доходу від реалізації продукції, ступеня залежності від іншого підприємства, галузевої приналежності, правового статусу та форми господарювання. Поняття та ознаки добровільних об'єднань підприємств. Організаційно-правові форми господарських об'єднань: асоціація, корпорація, консорціум, концерн, картель, синдикат, трест, асоційовані підприємства, холдинг, фінансова група.

Тема 5. Ринок та продукція

Ринок: сутність, функції, форми та структура. Принципи поведінки суб'єктів господарювання на ринку. Товар і товарний ринок: сутність, класифікація. Поняття асортименту і номенклатури продукції. Вимірники продукції. Показники обсягу продукції (послуг): товарна, валова, реалізована, чиста продукція. Поняття маркетингу, його концепції та різновиди. Система маркетингу та маркетингова діяльність підприємства. Попит: поняття, методи оцінювання та прогнозування.

Тема 6. Товарна політика підприємства

Товарна політика підприємства: поняття та складові. Товарні стратегії та їх зміст. Життєвий цикл товару. Види життєвих циклів товару. Формування асортименту товарів та управління ним.

Поняття бренду. Технологія його створення та розвитку. Імідж товару на ринку та інструменти його створення: торговельна марка, упаковка, маркування та кодування товару, реклама, перед- та після продажний сервіс.

Тема 7. Цінова політика підприємства

Ціна на продукцію (послуги): сутність, функції, аналіз ціноутворюючих чинників. Загальні та специфічні чинники ціноутворення. Характеристика основних видів цін. Роль держави у процесі ціноутворення. Ціноутворення: поняття та методи ціноутворення. Технологія розробки та обґрунтування цінової стратегії підприємства. Цінова політика підприємства: сутність, пріоритетність у ринковій економіці. Різновиди цінової політики. Види цінової

диференціації. Нормативно-правова база ціноутворення в Україні.

РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Тема 8. Структура підприємством

Виробнича і загальна структура. Поняття і вплив структури підприємства на ефективність його функціонування. Виробнича структур підприємства та чинники, що її визначають. Принципи класифікації виробничої структури. Характеристика загальної структури підприємства

Тема 9. Виробнича та соціальна інфраструктура підприємства

Сутність інфраструктури підприємства. Виробнича інфраструктура підприємства її значення, і соціальна. Система технічного обслуговування виробництва, її склад та характеристика структурних елементів.

Тема 10. Управління підприємством

Загальне поняття управління підприємством. Функції і методи управління. Особливості підприємства як системи. Системний підхід до визначення складу функцій управління. Єдність і взаємодія функцій управління. Сутнісна характеристика та основні складові функції планування. Складові організаційної діяльності підприємства. Сутнісна характеристика мотивації Модель процесу мотивації. Поняття і основні етапи процесу контролю.

Методи управління як інструменти впливу на працівників підприємства та реалізації системи інтересів. Зміст економічних, організаційно-розпорядчих та соціально-психологічних методів управління. Організаційні форми реалізації методів управління.

Тема 11. Організаційні структури управління підприємством

Організаційна структура управління підприємством: сутнісна характеристика та її параметри. Чинники впливу на її формування. Типи організаційних структур управління. Характеристика та умови ефективного застосування механістичного та органічного підходів у побудові організаційної структури. Принципи та етапи проектування організаційних структур управління. Сутність, особливості та основні стадії процесу організаційного проектування. Методи проектування організаційних структур управління. Механізм зміни організаційної структури управління підприємством. Критерії оцінювання ефективності організаційної структури управління підприємством.

Тема 12. Прогнозування та планування розвитку підприємства

Сутність і методи прогнозування. Основні напрямки прогнозування товарного ринку підприємства. Макроекономічне програмування.

Загальна характеристика планування. Принципи та методи планування. Планування діяльності підприємства. Система планів підприємства. Методи розрахунку планових показників.

Тема 13. Інформаційне забезпечення господарської діяльності підприємств

Сутність та види інформації, яку використовують підприємства. Класифікація категорій інформації Закону України «Про інформацію» Види

інформації відповідно до Закону України «Про інформацію». Економічна інформація: сутність та специфіка застосування. Вимоги до економічної інформації: точність, достовірність, оперативність. Класифікація економічної інформації. Схема комунікаційного процесу Інформаційне забезпечення як складова господарської діяльності.

Тема 14. Форми і системи оплати праці працівників.

Різновиди систем оплати праці. Права засновників щодо вибору форми і системи оплати праці. Сучасні тенденції у застосуванні форм заробітної плати на підприємствах державного та корпоративного сектору. Зарубіжний і вітчизняний досвід участі працівників у прибутках (доходах) і власності приватизованих підприємств. Державне регулювання оплати праці. Договірне регулювання оплати праці. Формування системи надбавок, доплат та преміювання персоналу на підприємствах державного та корпоративного сектору.

РОЗДІЛ 3. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 15. Персонал підприємства

Поняття персоналу в контексті економічних понять трудових ресурсів, кадрів, трудового потенціалу та ін. Категорії персоналу підприємств (керівники, спеціалісти, службовці, робітники). Поділ персоналу за професіями і кваліфікацією. Виокремлення й характеристика робітників за рівнем кваліфікації. Особливості структури персоналу різних підприємств та організації різних типів, розмірів і форм власності. Тенденції динаміки структури персоналу в окремих галузях та сферах діяльності.

Чинники, що потребують урахування у процесі розрахунків необхідної чисельності персоналу. Визначення чисельності працівників управління, спеціалістів і службовців для підприємств різних розмірів, сфер діяльності та форм власності. Розрахунки чисельності окремих категорій робітників виробничих підприємств. Обґрунтування раціональної структури персоналу підприємств різних типів та інфраструктурних організацій.

Поняття й основні елементи системи управління персоналом підприємств (організацій), інших суб'єктів господарювання. Сучасні вимоги держави й підприємств до ділових якостей різних категорій персоналу. Адаптована до ринкових умов господарювання система формування та набору різних категорій персоналу. Методи оцінки й добору працівників для підприємств чи інших суб'єктів господарювання. Форми й ефективність підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації персоналу (кадрів).

Досвід формування та забезпечення ефективного використання кадрового потенціалу підприємств. Участь держави в підготовці висококваліфікованих спеціалістів і керівників. Конкурсно-контрактна система наймання працівників. Службова ротация кадрів. Сучасна система підвищення кваліфікації кадрів і забезпечення умов для високопродуктивної праці.

Тема 16. Продуктивність, мотивація і оплата праці

Економічна категорія продуктивності праці. Методи вимірювання та

показники продуктивності праці, їх переваги та недоліки, сфери застосування. Класифікація чинників та резервів зростання продуктивності праці. Система розрахунків можливого зростання продуктивності праці. Вимоги до системи мотивації праці. Концептуальна характеристика моделей мотивації трудової діяльності. Методи мотивації трудової діяльності.

Соціально-економічна сутність заробітної плати та її функції. Механізм державного регулювання оплати праці. Структура заробітної плати. Особливості організації оплати праці на підприємстві. Тарифна система оплати праці. Форми і системи заробітної плати. Особливості преміювання персоналу. Особливості безтарифної системи оплати праці.

Тема 17. Інтелектуальний капітал

Поняття капіталу та інтелектуальної власності. Об'єкти інтелектуальної власності. їх характеристика. Умови охорони здатності та охоронні документи на об'єкти промислової власності. Порядок трансформації інтелектуальних продуктів в інтелектуальний капітал. Нематеріальні активи підприємства, їх ознаки. Основні види та їх характеристика. Реалізація права власності на об'єкти інтелектуальної власності. Ліцензії: сутність, види. Порядок та способи визначення ліцензійної винагороди. Основні види ліцензійних платежів. Оцінювання вартості нематеріальних активів. Класифікація методів оцінювання вартості нематеріальних активів.

Тема 18. Основний капітал

Капітал як економічний ресурс підприємства. Сутність та класифікація основного капіталу підприємства. Класифікація основних засобів, за ознакою функціонального призначення та участі у виробничих процесах. Видова (технологічна) структура основних засобів, фактори й тенденції динаміки на підприємствах. Первісна, відновна й залишкова вартість основних засобів. Індексація основних засобів. Фізична суть техніко-економічного старіння знарядь праці та форми запобігання цьому (ремонт, модернізація, заміна). Амортизація основних засобів.. Норми амортизаційних відрахувань. Оцінка доцільності витрат на періодичний ремонт, модернізацію й заміну виробничого устаткування. Розширене відтворення основних засобів їх технічним переозброєнням, реконструкцією, розширенням і новим будівництвом.

Тема 19. Оборотний капітал

Оборотний капітал: сутність, елементний склад, структура та джерела формування. Характеристика виробничих запасів, напівфабрикатів власного виготовлення, незавершеного виробництва, витрат майбутніх періодів. Нормування витрат та розрахунки необхідного обсягу оборотного капіталу підприємства. Показники та шляхи кращого використання сировини, матеріалів, палива тощо. Сучасна політика ресурсозбереження. Оборотні кошти підприємств, їх кругообіг. Оцінка структури оборотних коштів. Класифікація оборотних коштів. Нормування оборотних коштів. Класифікація нормативів. Принципи нормування. Методи розрахунку нормативів.

Тема 20. Реальні інвестиції

Сутність і значення інвестиційної діяльності підприємства. Суб'єкти і об'єкти інвестиційної діяльності, її правове регулювання. Сутність, структура та

класифікація інвестицій. Джерела формування реальних інвестицій. Визначення необхідного обсягу інвестицій. Обґрунтування джерел фінансування та обчислення необхідного обсягу капітальних вкладень відповідно до можливих варіантів економічної ситуації на ринку і підприємстві. Основні форми державного регулювання інвестиційної діяльності. Завдання і функції інвестиційного менеджменту. Методичні засади оцінювання ефективності реальних інвестицій. Еволюція поглядів на оцінювання ефективності реальних інвестицій.

Тема 21. Фінансові інвестиції

Роль фінансових інвестицій у чинній системі господарювання. Суть і форми фінансового інвестування. Види застосовуваних цінних паперів, порядок їх випуску й обігу. Державне регулювання й масштаби обігу цінних паперів в Україні. Загальні положення методології визначення ефективності фінансових інвестицій. Особливості визначення й показники ефективності реалізації (використання) різних видів цінних паперів. Сукупність чинників, що впливають на рівень ефективності інвестицій.

Особливості портфельного інвестування на підприємстві. Стратегії портфельного інвестування.

Тема 22. Керівництво та лідерство в організаціях. Організаційна культура

Лідерство як механізм сполучення різних джерел влади. Теорія особистих якостей лідера. Концепції ситуаційного лідерства. Основні підходи дослідження лідерства. Управлінський аспект лідерства. Концепції та моделі організаційної культури. Лідерство в контексті організаційної культури. Організаційний клімат та організаційна поведінка як похідні організаційної культури певного типу. Управління організаційною культурою.

Тема 23. Менеджмент людських ресурсів

Людські ресурси та людський капітал: сутність та взаємозв'язок. Процес залучення людських ресурсів - планування, відбір, просування по службі, звільнення працівників. Формування кадрового складу та штатного розкладу. Розвиток персоналу підприємства (форми та методи навчання, підвищення кваліфікації, диверсифікація робочої сили). Організація атестації кадрів. Кадрова політика: сутність та методи обґрунтування.

Тема 24. Мотивація як чинник забезпечення успіху діяльності організації

Поняття «потреби», «спонукання», «стимули», «мотивація». Внутрішнє і зовнішнє винагородження. Зміст основних етапів процесу мотивації. Сутність змістовного підходу до вивчення мотивації. Основні положення ключових змістовних теорій мотивації. Сутнісна характеристика основних процесуальних теорій мотивації. Проблеми мотивації в сучасній практиці управління на підприємствах державного та корпоративного сектору.

Тема 25. Контроль як основна функція управління

Поняття «контроль» та його місце в системі управління. Етапи здійснення контролю. Порівняльна характеристика видів управлінського контролю. Класифікація інструментів управлінського контролю. Фінансовий та

операційний контроль: основні складові та ефективність. Контроль поведінки працівників. Основні характеристики ефективної системи контролю.

РОЗДІЛ 4. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 26. Інноваційна діяльність

Поняття і змістова характеристика інноваційних процесів. Новини і нововведення, їх сутність і первісні імпульси виникнення. Виокремлювані види інноваційних процесів (новин, нововведень): технічні, організаційні, економічні, соціальні, юридичні. Локальні та глобальні новини (нововведення). Взаємозв'язок окремих видів інноваційних процесів. Вплив новин (нововведень) на виробництво, будь-яку господарську і підприємницьку діяльність. Сутнісне тлумачення науково-технічного прогресу (поступу) (НТП). Організаційний прогрес (поступ) (ОП) як узагальнене явище використання організаційних, економічних, соціальних та юридичних нововведень. Особливості ОП, що відрізняють його від НТП. Вартісна оцінка результатів використання нових засобів і предметів праці. Сумарні витрати на реалізацію технічних нововведень. Урахування чинника часу при визначенні ефективності технічних нововведень. Особливості оцінки ефективності організаційних нововведень.

Тема 27. Виробнича потужність підприємства

Поняття виробничої потужності підприємства, її види. Чинники, що впливають на її формування. Принципи розрахунку виробничої потужності. Методичні підходи щодо визначення виробничої потужності різногалузевих підприємств. Особливості її визначення.

Тема 28. Сучасні форми організації виробництва

Сутність, завдання та функції організації виробництва. Виробничий процес як основа діяльності підприємства. Складові елементи виробничого процесу. Основні, допоміжні та обслуговуючі процеси. їх призначення і особливості. Виробничий процес як сукупність виробничих операцій. Дискретні та безперервні виробництва. Принципи раціональної організації виробничого процесу. Ознаки поділу виробництва на типи. Характеристика типів виробництва. Діалектика розвитку типів виробництва. Вплив типу виробництва на його ефективність.

Спеціалізація та галузева структура сільськогосподарських підприємств. Методика визначення рівня спеціалізації. Вплив концентрації виробництва на ефективність сільськогосподарського виробництва. Види концентрації, система показників її оцінювання. Агропромислова інтеграція: сутність, форми, значення. Кооперування та комбінування виробництва. Диверсифікація сільськогосподарського виробництва: сутність, види, чинники, значення та методика оцінювання.

Тема 29. Виробнича програма підприємства

Виробнича програма підприємства та її місце у системі планів підприємства. Завдання розробки виробничої програми, його етапи, чинники формування. Інформаційне забезпечення процесу розробки виробничої програми підприємства. Основні розділи виробничої програми підприємства. Зміст та порядок

розробки виробничої програми структурних підрозділів підприємства. Порядок та етапи формування її. Ресурсне обґрунтування виробничої програми. Контроль виконання виробничої програми підприємства, її оптимізація.

Тема 30. Матеріально-технічне забезпечення та виробнича логістика

Логістичний підхід до управління ресурсами підприємства. Його новизна та причини. Основні етапи розвитку логістики. Мета, завдання та функції логістичної діяльності. Різновиди логістики. Макрологістика. Мікрологістика та її складові: логістика постачання, виробнича логістика, логістика розподілу (збуту). Матеріальний потік та його різновиди. Показники матеріального потоку. Матеріально-технічне забезпечення виробництва: сутність, форми, системи.

Тема 31. Організація операційної діяльності підприємства

Поняття операційної діяльності, принципи її організації та структура. Характеристика типів та методів організації виробництва. Організація допоміжних та обслуговуючих господарств. Склад операційної системи підприємств. Комплексна підготовка виробництва. Визначення і структура виробничого циклу. Методика обчислення тривалості виробничого циклу. Залежність тривалості виробничого циклу від величини виробів і засобу поєднання технологічних операцій. Економічне значення і напрямки скорочення тривалості виробничого циклу.

Тема 32. Забезпечення конкурентоспроможності продукції (послуг) та підприємства

Економічна суть якості продукції. Споживча вартість і технічний рівень. Показники якості окремих видів і всієї сукупності продукції, методика їх обчислення. Конкурентоспроможність продукції та її оцінка. Методи забезпечення якості продукції. Управління якістю. Стандартизація і сертифікація продукції. Технічний контроль якості на підприємстві, його організація, форми і методи. Державний нагляд за якістю. Економічна відповідальність підприємства за якість продукції. Система забезпечення конкурентоспроможності продукції (послуг). Управління конкурентоспроможністю підприємства.

РОЗДІЛ 5. ВИТРАТИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 33. Витрати підприємства

Загальна характеристика витрат. Склад витрат, які включають у собівартість. Класифікація витрат. Система управління витратами. Кошторис підприємства і собівартість продукції.

Собівартість окремих виробів. Калькулювання і його місце в економічних розрахунках. Вибір калькуляційних одиниць. Склад і зміст статей калькуляції, методика їх обчислення. Способи розподілу непрямих витрат. Проблеми і напрямки удосконалення планування. Ціна на продукцію. Методи ціноутворення.

Тема 34. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства

Фінансові результати як критерій досягнення мети підприємства. Загальна характеристика фінансової діяльності підприємства. Показники

фінансових результатів і фінансового стану. Дохід. Обчислення величини доходу і порядок його розподілу. Прибуток і рентабельність. Розподіл прибутку. Рентабельність діяльності підприємства, її різновиди і методи обчислення. Методика аналізу фінансово-економічного стану підприємства. Оцінювання ділової активності, фінансової стійкості та ліквідності.

РОЗДІЛ 6. РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА

Тема 35. Сучасні моделі розвитку підприємств

Роль та характеристика розвитку підприємств. Видові прояви процесів розвитку на підприємстві та їх класифікація. Теорії розвитку підприємства: «спрямованого розвитку», «циклічного розвитку», «життєвого циклу». Методика аналізу процесів розвитку на підприємстві. Матриця оцінювання господарських ситуацій. Методика BSC. Визначення вартості бізнесу. Розвиток підприємства згідно з концепцією вартості бізнесу, «кризового розвитку», «горизонту розвитку». Загальні моделі розвитку сучасних підприємств.

Тема 36. Трансформація та реструктуризація підприємств

Структурна перебудова підприємства, шляхи її здійснення. Характеристика, принципи та методичні основи трансформації підприємств і об'єднань. Принципи трансформації. Форми трансформації. Активізація розвитку бізнес процесів. Процес реструктуризації: особливості, основні форми та види, їх характеристика. Стратегічна реструктуризація. Оперативна реструктуризація. Етапи проведення реструктуризації. Альтернативні варіанти проведення реструктуризації. Проект реструктуризації: особливості розробки та реалізації. Санація підприємства, її класична модель. Критерії вибору варіанту санації. Способи санації.

Тема 37. Оптимізація бізнес-процесів на підприємстві

Процесний підхід до управління підприємством. Ознаки відмінності від функціонального підходу. Етапи впровадження процесного управління. Основні способи розвитку підприємства у рамках процесного управління. Бізнес процеси підприємства, їх атрибути. Класифікація бізнес процесів. Моніторинг бізнес процесів. Комплексний підхід до управління бізнес процесами підприємства. Методи і засоби аналізу бізнес процесів організації. Організаційне забезпечення оптимізації бізнес процесів.

Тема 38. Банкрутство та ліквідація підприємства

Сутність банкрутства підприємства. Причини виникнення банкрутства. Ознаки банкрутства. Форми банкрутства: умисне, фіктивне, явне, штучне банкрутство. Процедура банкрутства. Досудова процедура банкрутства. Порушення справи про банкрутство та її основні етапи. Ліквідація підприємства. Загальна характеристика процесу організації ліквідації банкрута. Управління майном боржника. Організаційно-економічні заходи та черговість задоволення претензій кредиторів. Форми ліквідації підприємств банкрутів.

Тема 39. Економічна безпека та антикризова діяльність

Загальні характеристика ЕБП. Поняття економічної безпеки. Основні цілі економічної безпеки підприємства. Структурні елементи економічної безпеки

підприємства та організація їх взаємодії. Оцінка рівня економічної безпеки підприємства. Загальна методологія оцінки ЕБП. Аналіз та оцінка досягнутого рівня ЕБП. Напрямки забезпечення ЕБП по функціональним складовим. Загальна характеристика фінансової, інтелектуальної та кадрової складових. Визначення функцій таких складових як техніко-технологічна, політико-правова та інформаційна. Схема організації екологічної та силової складових. Служба безпеки фірми (підприємства, організації). Принципи організації служби безпеки. Ключові завдання організації. Функції та об'єкти управління безпекою.

РОЗДІЛ 7. ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 40. Стратегія підприємства: поняття, еволюція, концепції

Підприємство як відкрита економічна система. Завдання підприємства як відкритої системи у ринкових умовах. Еволюція поняття стратегії. Визначення стратегії як економічної категорії. Етапи розвитку підприємства у межах стратегічної моделі. Класифікація стратегій. Підходи до опрацювання стратегії. Можливості, які дозволяють реалізувати стратегія на рівні підприємства. Принципи формування стратегічної моделі. Особливості стратегічних управлінських рішень, що покладаються в основу опрацювання моделі стратегії та її практичної реалізації. Сутність стратегічних перетворень на підприємстві. Альтернативи інтенсивного зростання підприємства. Інфраструктурне забезпечення опрацювання стратегічної моделі.

Тема 41. Визначення місії та цілей підприємства

Визначення місії підприємства. Образ, кредо, їх роль у формуванні місії підприємства. Організаційна (корпоративна) культура, чинники, що на неї впливають. Значення місії для підприємства. Основні аспекти, що мають відображення у місії підприємства. Чинники, що впливають на формування місії підприємства. Корпоративна культура. її види. Взаємозв'язок корпоративної культури, цілей та місії підприємства. Визначення цілей підприємства. Класифікація цілей підприємства. Чинники, що враховуються при формуванні цілей.

Характеристичні риси цілей підприємства. Групи цілей, передбачені місією (фінансові та стратегічні). Вимоги до цілей. Особливості відносин між цілями. Можливості розв'язання конфліктів цілей. Функції цілей. Етапи процесу визначення цілей. «Дерево цілей», вимоги до його побудови. Носії інтересів, що мають вплив на формування цілей підприємства.

Тема 42. Стратегічний контекст підприємства

Організаційний розвиток. Напрями реструктуризації сучасних підприємств. Прояви можливостей стратегії. Ознаки недостатнього обґрунтованої стратегії. Ключові характеристики стратегії. Індикатори стратегічних досягнень. Напрями аналізу внутрішнього середовища економічної системи. Характерні можливі зміни економічної системи, що можуть бути закладеними у стратегічну модель. Чинники, що впливають на зміну організаційної структури підприємства. Проблеми формування організаційної

культури підприємства. Завдання управління реалізацією стратегії. Навчання персоналу, його ключові моменти. Альтернативна вартість, критерій Паретто-ефективності. Опір змінам: сутність, причини, методи боротьби.

Тема 43. Оцінювання зовнішнього середовища

Поняття зовнішнього середовища. Чинники, що визначають складність зовнішнього середовища. Характеристика чинників мікросередовища. Характеристика чинників макросередовища. Найбільш поширені моделі зовнішнього середовища економічної системи. Етапи проведення аналізу зовнішнього середовища. Схема аналізу зовнішнього середовища. Характеристика економічного механізму виникнення кризового стану. Сканування, його основні напрямки та інструментарій. Методичні матеріали для здійснення сканування. Моніторинг зовнішнього середовища.

РОЗДІЛ 8. ХАРАКТЕРИСТИКА ІННОВАЦІЙ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 44. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів

Поняття новини, нововведення, інновації, інноваційною процесу. Сфера інноваційної діяльності. Основні етапи (наука, дослідження, розроблення, виробництво, використання) та стадії (наука - техніка - виробництво) інноваційного процесу. Моделі інноваційного процесу. Взаємозв'язок окремих видів інноваційних процесів. Система класифікації інновацій. Практичне значення класифікації інновацій. Виокремлення інновацій за такими ознаками: характер діяльності, технологічні параметри, галузево-функціональний вид діяльності, місце в системі, причини виникнення. Типи інновацій: продуктова, технологічна, сировинна, організаційна, збутова, інфраструктурна. Функції інновацій: базова, поліпшуюча, псевдоінновація.

Життєвий цикл інновацій. Циклічна концепція розвитку інновацій. Поняття інноваційного циклу. Фази життєвого циклу інновацій. Інноваційний ланцюг. Зовнішні та внутрішні чинники, що впливають на життєвий цикл інновацій.

Тема 45. Теоретичні засади та сучасні тенденції інноваційного розвитку економіки

Еволюція інноваційної теорії. Визначення інновацій за Й. Шумпетером. Інноваційні теорії економічного розвитку. Теорія «довгих хвиль» М. Кондрат'єва. Роль інновацій в еволюції економічної системи. Місце та роль інновацій у системі господарювання. Вплив інноваційних процесів на розвиток виробництва. Зарубіжний досвід упровадження інновацій. Інноваційні суспільства. Японський досвід використання технологічних змін. Науково-технічні індикатори Південної Кореї. Інноваційні процеси і командно-адміністративна система управління економікою. Сучасні світові тенденції розвитку інновацій. Особливості інноваційних процесів в умовах ринкової економіки. Наукомісткість сучасного виробництва. Монополія чи конкуренція в інноваційному процесі? Тенденції інноваційної активності в Україні.

Тема 46. Державне регулювання та підтримка інноваційної

діяльності

Інструменти державної підтримки інноваційної діяльності. Мікроекономічні причини необхідності державної підтримки інноваторів. Класифікація інструментів державної підтримки інновацій. Політика оподаткування інноваторів. Прискорена амортизація як метод регулювання оновлення виробництва. Сфери застосування державного впливу на інноваційні процеси. Прямі та непрямі методи сприяння розвитку інноваційної діяльності з боку держави. Підтримка державою малого бізнесу як чинник інноваційної політики. Правові аспекти охорони інтелектуальної власності. Інтелектуальний продукт. Теоретичні передумови авторського права. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Види і типи об'єктів інтелектуальної власності. Промислова власність. Об'єкти промислової власності. Патент як засіб охорони об'єктів промислової власності.

РОЗДІЛ 9. ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ У ПІДПРИЄМСТВІ

Тема 47. Інноваційна політика підприємства

Сутність та складові елементи інноваційної політики підприємства. Змістовна характеристика інноваційної політики. Місце інноваційної політики підприємства в загальній стратегії розвитку. Складові елементи інноваційної політики підприємства. Чинники впливу на формування інноваційної політики підприємства. Розроблення інноваційної стратегії. Зв'язок інноваційної стратегії підприємства з загальною стратегією розвитку. Принципи її формування та упровадження. Стратегічний план підприємства, його розділи. Елементи стратегічного вибору: генеральна мета, основні цілі, стратегії, завдання і програми. Види інноваційних стратегій та їх співвідношення. Наступальна, захисна, імітаційна, залежна, традиційна, «за нагодою» стратегії та їх сутність. Співвідношення різних типів інноваційних стратегій. Процес упровадження інноваційних стратегій. Умови та методи реалізації стратегій.

Тема 48. Управління інноваційними процесами

Об'єктивна необхідність і поняття управління суб'єктами інноваційної діяльності. Функції управління інноваційною діяльністю. Організація управління інноваційною діяльністю. Особливості організації управління дослідженнями, розробками та впровадженням інновацій. Сутність оперативного менеджменту інноваційної діяльності та її контролю. Проблеми та завдання оперативного менеджменту на всіх стадіях життєвого циклу інновацій. Інформаційна база та її ефективне використання.

Роль організаційних структур в управлінні інноваційними процесами. Особливості організаційних структур управління інноваційною діяльністю (лінійно-функціональні, матричні, дивізіональні, штабні). Принципи та етапи процесу побудови організаційних структур управління інноваційною діяльністю. Обґрунтування вибору організаційних структур управління інноваційною діяльністю на стадіях життєвого циклу інновацій.

Тема 49. Управління інноваційним розвитком підприємства

Економічні передумови управління інноваційним розвитком підприємства. Аспекти розвитку підприємства. Інноваційна стратегія як ефективний засіб управління розвитком підприємства. Особливості управління пошуком (формуванням) цільових ринків для інноваційного розвитку господарюючих суб'єктів. Концепція управління інноваційним розвитком підприємств. Два типи ринкових стратегій функціонування господарюючого суб'єкта: стабілізаційні і розвиваючі. Шляхи розвитку суб'єктів господарської діяльності й економіки країни: екстенсивний, інтенсивний науково-технічний, інноваційний науково-технічний. Принципи функціонування підприємства, що стало на інноваційний шлях розвитку. Структура методів, що застосовуються на макрорівні управління інноваційним розвитком господарюючих суб'єктів, та регулюючих механізмів. Функції управління інноваційним розвитком на мікрорівні.

Тема 50. Організаційні форми інноваційної діяльності

Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності. Інноваційне підприємство як суб'єкт господарювання. Інституційні форми інноваційного підприємства. Види підприємств, які беруть участь в інноваційних процесах (малі підприємства - обслуговуючі підприємства, проектні бригади, інжинірингові підприємства). Специфіка венчурного бізнесу. Інноваційні підприємства в Україні.

Організаційні форми інтеграції науки та виробництва. Зв'язок інновацій, досліджень та виробництва. Формування та функціонування нових організаційних структур: науково-технологічні парки, науково-промислові консорціуми, технополіси, підприємства-інкубатори, стратегічні альянси. Форми технологічної кооперації.

Тема 51. Особливості створення інновацій і формування попиту на них

Сутність попиту на інновації та засоби його відображення. Попит як один з чинників формування інновацій. Напрями аналізу попиту. Закон попиту. Табличне, графічне та аналітичне зображення попиту. Умови, за яких інновація стає товаром. Формування попиту на інновації. Засоби ідентифікації продукції. Три групи нового товару. Інноваційна продукція. Система планування та організація створення нового товару (роботи, послуги). Етапи планування. Генерація ідей. Перевірка концепції. Пробний маркетинг. Чинники попиту на інновації. Види попиту. Особливості чинників попиту на нововведення. Внутрішні чинники попиту. Зовнішні чинники попиту. Види попиту (потенційний, негативний, прихований, повноцінний, нерегулярний та ін.). Вплив чинників на зміну попиту на нову продукцію.

РОЗДІЛ 10. СИСТЕМНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПЛАНУВАННЯ. ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА І ЗБУТУ ПРОДУКЦІЇ

Тема 52. Сутність планування і особливості його здійснення на підприємстві

Зміст і задачі планування на підприємстві. Філософські засади планування. Цілі підприємства та принципи планування. Сутність і класифікація планів господарської діяльності підприємства. Методологія планування та прогнозування. Методи планування. Інформаційне забезпечення та нормативна база планування. Організаційні форми та процедура планування. Виробнича програма та її структура. Характеристика показників виробничої діяльності підприємства. Планування виробничої програми у вартісному виразі

Тема 53. Маркетингові дослідження планування збуту і контролю виробництва продукції

Маркетингова політика підприємства та механізм її реалізації. Методика розробки плану збуту продукції. Планування рекламної діяльності. Планування номенклатури та асортименту продукції. Прогнозування товарного ринку.

Тема 54. Оперативно-календарне планування і контроль

Значення та завдання оперативно-календарного планування на підприємстві. Оперативно-календарне планування в одиничному виробництві. Оперативно-календарне планування в серійному виробництві. Оперативно-календарне планування в масовому виробництві. Формування планів оновлення продукції, їх склад і завдання. Оптимізаційні планові розрахунки нововведень продукції та планування витрат на підготовку та освоєння виробництва нової продукції. Об'ємно-календарне планування виробництва нової продукції.

Тема 55. Організаційно-технічний розвиток

Склад і структура плану організаційного та технічного розвитку підприємства. Методика розрахунку показників технічного та організаційного розвитку. Планування інвестицій. Методика визначення впливу організаційно-технічних заходів на техніко-економічні показники діяльності підприємства.

Тема 56. Бізнес-планування у ринковій системі господарювання.

Зміст та призначення бізнес-плану. Структура та методика складання бізнес-плану підприємницької діяльності. Загальні вимоги щодо складання та оформлення бізнес-планів. Особливості складання бізнес-планів, які стосуються різних видів підприємницької діяльності.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

1. Підприємство як система та як економічний об'єкт, моделі побудови підприємства. Ознаки підприємства.
2. Еволюція теорій економіки підприємства. Класична теорія підприємства. Неокласична теорія підприємства. Інституціональна теорія підприємства.
3. Моделі прийняття рішень. Методи групового прийняття управлінських рішень.
4. Обґрунтування рішень в умовах невизначеності. Етапи процесу прийняття управлінських рішень.
5. Підприємство як суб'єкт господарювання, як господарська система і як форма реалізації підприємництва. Цілі підприємства та вимоги до них.
6. Господарський кодекс України, зміст (основні засади господарської діяльності, суб'єкти господарювання, майнова основа, господарські зобов'язання, відповідальність за порушення, особливості правового регулювання в окремих галузях господарювання, зовнішньоекономічна діяльність, спеціальні режими господарювання).
7. Системна побудова підприємства: виробничо-технічний, організаційний, економічний аспекти структурування.
8. Горизонтальний та вертикальний поділ праці на підприємстві, кооперація та інтеграція діяльності підприємств.
9. Виробнича, логістична, соціальна, інформаційна інфраструктура як елементи системи управління підприємством.
10. Призначення, переваги та недоліки різних типів організаційних структур підприємств.
11. Макросередовище (загальне середовище) господарювання та його чинники (природні, демографічні, політичні, науково-технічні, економічні, міжнародні).
12. Мезосередовище (операційне середовище) функціонування підприємства (постачальники ресурсів, споживачі продукції, посередники, конкуренти).
13. Особливості конкурентної поведінки в структурах досконалої та недосконалої конкуренції.
14. Конкуренція та конкурентоспроможність підприємства на внутрішньому ринку.
15. Методи визначення, фактори та показники, що визначають конкурентоспроможність підприємства.
16. Види підприємства за окремими класифікаційним.
17. Організаційно-правові форми господарських об'єднань: асоціація, корпорація, консорціум, концерн, картель, синдикат, трест, асоційовані підприємства, холдинг, фінансова група.
18. Ринок: сутність, функції, форми та структура. Принципи поведінки суб'єктів господарювання на ринку.
19. Товар і товарний ринок: сутність, класифікація. Поняття асортименту

і номенклатури продукції.

20. Поняття маркетингу, його концепції та різновиди.
21. Система маркетингу та маркетингова діяльність підприємства.
22. Попит: поняття, методи оцінювання та прогнозування.
23. Товарна політика підприємства: поняття та складові.
24. Товарні стратегії та їх зміст. Життєвий цикл товару.
25. Поняття бренду. Технологія його створення та розвитку.
26. Імідж товару на ринку та інструменти його створення: торговельна марка, упаковка, маркування та кодування товару, реклама, перед- та після продажний сервіс.
27. Ціна на продукцію (послуги): сутність, функції, аналіз ціноутворюючих чинників.
28. Загальні та специфічні чинники ціноутворення.
29. Характеристика основних видів цін.
30. Роль держави у процесі ціноутворення. Ціноутворення: поняття та методи ціноутворення.
31. Технологія розробки та обґрунтування цінової стратегії підприємства. Цінова політика підприємства: сутність, пріоритетність у ринковій економіці.
32. Різновиди цінової політики. Види цінової диференціації.
33. Нормативно-правова база ціноутворення в Україні.
34. Виробнича і загальна структура. Поняття і вплив структури підприємства на ефективність його функціонування.
35. Виробнича структура підприємства та чинники, що її визначають.
36. Принципи класифікації виробничої структури.
37. Сутність інфраструктури підприємства.
38. Виробнича інфраструктура підприємства її значення, і соціальна.
39. Система технічного обслуговування виробництва, її склад та характеристика структурних елементів.
40. Загальне поняття управління підприємством.
41. Функції і методи управління. Особливості підприємства як системи.
42. Системний підхід до визначення складу функцій управління. Єдність і взаємодія функцій управління.
43. Сутнісна характеристика та основні складові функції планування.
44. Складові організаційної діяльності підприємства.
45. Сутнісна характеристика мотивації Модель процесу мотивації.
46. Поняття і основні етапи процесу контролю.
47. Методи управління як інструменти впливу на працівників підприємства та реалізації системи інтересів.
48. Зміст економічних, організаційно-розпорядчих та соціально-психологічних методів управління.
49. Організаційні форми реалізації методів управління.
50. Організаційна структура управління підприємством: сутнісна характеристика та її параметри. Чинники впливу на її формування.
51. Типи організаційних структур управління.
52. Характеристика та умови ефективного застосування механістичного

та органічного підходів у побудові організаційної структури.

53. Принципи та етапи проектування організаційних структур управління.

54. Методи проектування організаційних структур управління.

55. Механізм зміни організаційної структури управління підприємством.

56. Критерії оцінювання ефективності організаційної структури управління підприємством.

57. Сутність і методи прогнозування. Основні напрямки прогнозування товарного ринку підприємства.

58. Загальна характеристика планування.

59. Принципи та методи планування. Планування діяльності підприємства. Система планів підприємства.

60. Методи розрахунку планових показників.

61. Сутність та види інформації, яку використовують підприємства.

62. Класифікація категорій інформації Закону України «Про інформацію».

63. Економічна інформація: сутність та специфіка застосування.

64. Вимоги до економічної інформації: точність, достовірність, оперативність.

65. Схема комунікаційного процесу.

66. Інформаційне забезпечення як складова господарської діяльності.

67. Різновиди систем оплати праці.

68. Права засновників щодо вибору форми і системи оплати праці.

69. Сучасні тенденції у застосуванні форм заробітної плати на підприємствах.

70. Зарубіжний і вітчизняний досвід участі працівників у прибутках (доходах) і власності приватизованих підприємств.

71. Державне регулювання оплати праці.

72. Формування системи надбавок, доплат та преміювання персоналу на підприємствах державного та корпоративного сектору.

73. Поняття персоналу в контексті економічних понять трудових ресурсів, кадрів, трудового потенціалу.

74. Категорії персоналу підприємств (керівники, спеціалісти, службовці, робітники).

75. Поділ персоналу за професіями і кваліфікацією.

76. Особливості структури персоналу різних підприємств та організації різних типів, розмірів і форм власності.

77. Тенденції динаміки структури персоналу в окремих галузях та сферах діяльності.

78. Чинники, що потребують урахування у процесі розрахунків необхідної чисельності персоналу.

79. Визначення чисельності працівників управління, спеціалістів і службовців для підприємств різних розмірів, сфер діяльності та форм власності.

80. Розрахунки чисельності окремих категорій робітників виробничих підприємств.

81. Обґрунтування раціональної структури персоналу підприємств різних типів та інфраструктурних організацій.

82. Поняття й основні елементи системи управління персоналом підприємств (організацій), інших суб'єктів господарювання.

83. Методи оцінки й добору працівників для підприємств чи інших суб'єктів господарювання.

84. Форми й ефективність підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації персоналу (кадрів).

85. Досвід формування та забезпечення ефективного використання кадрового потенціалу підприємств.

86. Участь держави в підготовці висококваліфікованих спеціалістів і керівників.

87. Службова ротація кадрів. Сучасна система підвищення кваліфікації кадрів і забезпечення умов для високопродуктивної праці.

88. Економічна категорія продуктивності праці.

89. Методи вимірювання та показники продуктивності праці, їх переваги та недоліки, сфери застосування.

90. Класифікація чинників та резервів зростання продуктивності праці.

91. Система розрахунків можливого зростання продуктивності праці. Вимоги до системи мотивації праці.

92. Концептуальна характеристика моделей мотивації трудової діяльності. Методи мотивації трудової діяльності.

93. Поняття капіталу та інтелектуальної власності.

94. Об'єкти інтелектуальної власності. їх характеристика.

95. Порядок трансформації інтелектуальних продуктів в інтелектуальний капітал.

96. Нематеріальні активи підприємства, їх ознаки.

97. Основні види та їх характеристика.

98. Ліцензії: сутність, види. Порядок та способи визначення ліцензійної винагороди.

99. Основні види ліцензійних платежів. Оцінювання вартості нематеріальних активів.

100. Класифікація методів оцінювання вартості нематеріальних активів.

101. Капітал як економічний ресурс підприємства.

102. Сутність та класифікація основного капіталу підприємства.

103. Класифікація основних засобів, за ознакою функціонального призначення та участі у виробничих процесах.

104. Видова (технологічна) структура основних засобів, фактори й тенденції динаміки на підприємствах.

105. Розширене відтворення основних засобів їх технічним переозброєнням, реконструкцією, розширенням і новим будівництвом.

106. Оборотний капітал: сутність, елементний склад, структура та джерела формування.

107. Характеристика виробничих запасів, напівфабрикатів власного виготовлення, незавершеного виробництва, витрат майбутніх періодів.

108. Нормування витрат та розрахунки необхідного обсягу оборотного капіталу підприємства.
109. Оцінка структури оборотних коштів.
110. Класифікація оборотних коштів. Нормування оборотних коштів. Класифікація нормативів.
111. Принципи нормування. Методи розрахунку нормативів.
112. Сутність і значення інвестиційної діяльності підприємства. Суб'єкти і об'єкти інвестиційної діяльності, її правове регулювання.
113. Сутність, структура та класифікація інвестицій. Джерела формування реальних інвестицій.
114. Визначення необхідного обсягу інвестицій.
115. Обґрунтування джерел фінансування та обчислення необхідного обсягу капітальних вкладень відповідно до можливих варіантів економічної ситуації на ринку і підприємстві.
116. Основні форми державного регулювання інвестиційної діяльності.
117. Завдання і функції інвестиційного менеджменту.
118. Методичні засади оцінювання ефективності реальних інвестицій.
119. Роль фінансових інвестицій у чинній системі господарювання.
120. Суть і форми фінансового інвестування. Види застосовуваних цінних паперів, порядок їх випуску й обігу.
121. Загальні положення методології визначення ефективності фінансових інвестицій.
122. Особливості визначення й показники ефективності реалізації (використання) різних видів цінних паперів.
123. Сукупність чинників, що впливають на рівень ефективності інвестицій.
124. Особливості портфельного інвестування на підприємстві. Стратегії портфельного інвестування.
125. Лідерство як механізм сполучення різних джерел влади.
126. Теорія особистих якостей лідера. Концепції ситуаційного лідерства.
127. Основні підходи дослідження лідерства.
128. Управлінський аспект лідерства. Концепції та моделі організаційної культури.
129. Лідерство в контексті організаційної культури.
130. Людські ресурси та людський капітал: сутність та взаємозв'язок.
131. Формування кадрового складу та штатного розкладу.
134. Розвиток персоналу підприємства (форми та методи навчання, підвищення кваліфікації, диверсифікація робочої сили).
135. Поняття «потреби», «спонукання», «стимули», «мотивація».
136. Внутрішнє і зовнішнє винагородження.
137. Зміст основних етапів процесу мотивації.
138. Сутність змістовного підходу до вивчення мотивації. Основні положення ключових змістовних теорій мотивації.
139. Сутнісна характеристика основних процесуальних теорій мотивації.
140. Проблеми мотивації в сучасній практиці управління на

підприємствах державного та корпоративного сектору.

141. Поняття «контроль» та його місце в системі управління. Етапи здійснення контролю.

142. Поняття і змістова характеристика інноваційних процесів.

143. Поняття виробничої потужності підприємства, її види. Чинники, що впливають на її формування.

145. Сутність, завдання та функції організації виробництва.

146. Виробнича програма підприємства та її місце у системі планів підприємства.

147. Завдання розробки виробничої програми, його етапи, чинники формування.

148. Інформаційне забезпечення процесу розробки виробничої програми підприємства.

149. Логістичний підхід до управління ресурсами підприємства. Його новизна та причини.

150. Основні етапи розвитку логістики. Мета, завдання та функції логістичної діяльності. Різновиди логістики.

151. Макрологістика. Мікрологістика та її складові: логістика постачання, виробнича логістика, логістика розподілу (збуту).

152. Матеріальний потік та його різновиди. Показники матеріального потоку.

155. Поняття операційної діяльності, принципи її організації та структура.

156. Управління конкурентоспроможністю підприємства.

157. Загальна характеристика витрат.

158. Собівартість окремих виробів. Калькулювання і його місце в економічних розрахунках. Вибір калькуляційних одиниць.

159. Склад і зміст статей калькуляції, методика їх обчислення. Способи розподілу непрямих витрат.

160. Роль та характеристика розвитку підприємств.

161. Характеристика, принципи та методичні основи трансформації підприємств і об'єднань.

162. Принципи трансформації. Форми трансформації.

163. Процесний підхід до управління підприємством. Ознаки відмінності від функціонального підходу.

164. Сутність банкрутства підприємства. Причини виникнення банкрутства. Ознаки банкрутства.

165. Загальна характеристика економічної безпеки.

166. Оцінка рівня економічної безпеки підприємства.

167. Стратегія підприємства: поняття, еволюція, концепції

168. Визначення місії підприємства. Образ, кредо, їх роль у формуванні місії підприємства.

169. Поняття новини, нововведення, інновації, інноваційною процесу.

170. Життєвий цикл інновацій. Фази життєвого циклу інновацій.

171. Еволюція інноваційної теорії.

172. Інструменти державної підтримки інноваційної діяльності.

173. Зміст та призначення бізнес-плану. Структура та методика складання бізнес-плану підприємницької діяльності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств: [підручник] / В.Г. Андрійчук. - К: КНЕУ, 2002. - 624 с
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства: [навчальний посібник] / І.М. Бойчик. - К: Атіка, 2007. - 528 с
3. Бойчик І.М. Економіка підприємства: [навчальний посібник] / І.М. Бойчик - К: Каравела, 2009. -291 с
4. Гетьман О.О. Економіка підприємства: [навчальний посібник] / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. - К.: ЦУЛ, 2006. -488 с
5. Грузинов В.П. Экономика предприятия: [учебное пособие] / В.П. Грузинов - Москва: Финансы и статистика, 2009. -206 с.
6. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства. Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: [навчальний посібник] / С.Ф.Покропивний. - К.: КНЕУ, 2006. - 328 с
7. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства: [підручник] / С.Ф.Покропивний. - К.: КНЕУ, 2000. - 528 с
8. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства: [підручник] / С.Ф. Покропивний; Г.О. Швиданенко ; О.С Федонін та ін. - К.: КНЕУ, 2006. - 526 с
9. Петрович И.М. Економіка підприємства: [підручник] / за ред. И.М. Петрович. - Львів: Магнолія Плюс, 2004. - 680 с
10. Ушакова Н.М. Економіка підприємства: [підручник] / за ред. Н.М. Ушакова. - К.: Київ, КНЕУ, 2005. - 569 с
11. Руснак П.П. Економіка підприємства: [підручник] / П.П. Руснак. - Біла Церква, 2003.-256 с
12. Мазаракі А.А. Економіка торговельного підприємства: [підручник] / А.А Мазаракі., Л.О. Лігоненко, Н.М. Ушакова. - К.: КНТЕУ, 2005. - 797 с.
13. Манів З.О. Економіка підприємства: [навчальний посібник] / З.О. Манів, І.М. Луцький. - К.: Знання, 2006. - 580 с
14. Мацибора В.Г Економіка підприємства: [навчальний посібник] / В.Г Мацибора, В.К. Збарський, Т.В. Мацибора. - К.: Каравела, 2008. - 312 с
15. Примак Т.О. Економіка підприємства: [навчальний посібник] / Т.О. Примак. - К.: Вікар, 2008. - 179 с.
16. Шваб Л.І. Економіка підприємства: [навчальний посібник] / Л.І. Шваб. - К.: Каравела, 2004. - 568 с
17. Шегда А.В.Економіка підприємства: [підручник] / А.В. Шегда. - К.: Каравела, 2006. - 570 с

Додаткова:

18. Березін О.В. Проблеми формування продовольчого ринку України: [монографія] / О.В. Березін. - К.: Вища школа, 2002. - 211 с

19. Березін О.В. Економіка підприємства: [навчальний посібник] / О.В. Березін, Л.М. Березіна, Н.В. Бутенко. - К.: Знання, 2009. - 390 с
20. Брітченко ГГ. Економіка малого бізнесу: [навчальний посібник] / І.Г. Брітченко, Л.В.Яцина. - Донецьк: ДонДУЕТ, 2006. - 87 с
21. Володькіна М.В. Економіка промислового підприємства: [навчальний посібник] / М.В. Володькіна. - К: Центр навчальної літератури, 2004. - 196 с
22. Гадзелевич О.І. Основи економічного аналізу і діагностики фінансово-господарської діяльності підприємств: [навчальний посібник] / О.І. Гадзелевич. -К: Кондор, 2004.-180 с.
23. Крушельницька О.В. Управління матеріальними ресурсами: [навчальний посібник] / О.В. Крушельницька. - К.: Кондор, 2003. - 162 с
24. Дем'яненко СІ. Менеджмент виробничих витрат: [навчальний посібник] / СІ. Дем'яненко. - К.: КНЕУ, 1998. - 264 с
25. Градова А.П. Экономическая стратегия фирмы: [учебное пособие] / А.П. Градова. - М.: Специальная литература, 2004. - 589 с.
26. Швиданенко Г.О. Економіка підприємства: ділові ігри, ситуації та імітаційні задачі., [навчально-методичний посібник] / Г.О. Швиданенко. І.М. Репіна. І.А. Іванов. О.А. Москаленко. -К.: КНЕУ, 2006. - 120 с
27. Економіка розвитку: [підручник] / за ред. ЛВ. Сало. - Суми: Університетська книга, 2004. - 590 с
28. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств: [навчальний посібник] / За ред. Л.М. Чепурда. - К.: Професіонал, 2005. - 272 с
29. Єгорова І.Г. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств: [навчальний посібник] / І.Г. Єгорова, Г.І. Матукова, Н.С. Приймак. - Львів: Магнолія, 2009. - 331 с
30. Мельник Л.Г. Економіка підприємства: [конспект лекцій.] / Л.Г. Мельник, О.І. Карінцева. - Суми: Університетська книга, 2004. - 412 с
31. Пасічник В.Г. Конкурентоспроможність фірми: [навч.-метод. комплекс]. / В.Г. Пасічник, В.Г. Акіліна. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 112 с
32. Цигилик І.І. Економіка й організація виробництва: [навчальний посібник] / І.І. Цигилик, О.І. Мозіль, Н.В. Кірдякіна. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 176 с
33. Шлійко А.В. Економіка підприємництва на ринку товарів і послуг: [навчальний посібник] / А.В. Шлійко. - К.: ЦУЛ, 2008. - 376 с

Internet-ресурси:

34. Іванілов О.С Економіка підприємства. [Електронний ресурс] / О.С Іванілов. – Режим доступу до сайту: http://pidruchniki.ws/15840720/ekonomika/ekonomika_pidpriemstva-ivanilovos. - Назва з титул, екрана.
35. іваніловос. - Назва з титул, екрана.
36. Большухина И.С. Экономика предприятия. [Електронний ресурс]. / И.С. Большухина. - Ульяновск: УлГТУ, 2007. - 118 с. - Режим доступу до сайту: <http://www.aup.ru/books/m583/> - Назва з титул, екрана.
37. Харів П.С. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів. [Електронний ресурс] / П.С. Харів. - Режим доступу до

сайту: <http://studentam.kiev.ua/content/view/657/83/> - Назва з титул, екрана.

38. Колісник Г.М. Економічна сутність і класифікація витрат у зв'язку з узагальненням витрат на рахунках бухгалтерського обліку. [Електронний ресурс] / Г.М. Колісник. - Режим доступу до сайту: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Nvuu/Ekon/2010_29_1/statti/29.htm - Назва з титул, екрана.

39. Цал-Цалко Ю.С. Витрати підприємства. [Електронний ресурс]. /Ю.С. Цал-Цалко. Режим доступу до сайту:<http://ief.tup.km.ua/method/bookinfo.php?code=844> - Назва з титул. Екрана.

40. Шершньова З.Є. Антикризове управління підприємства. [Електронний ресурс]. / З.Є. Шершньова.-Режим доступу до сайту: <http://lib.lntu.info/books/fof/bs/2011/1-15/page14.html> - Назва з титул. Екрана.

41. Тарасевич В.М. Ценовая політика підприємства. [Електронний ресурс]. / В.М. Тарасевич. - Режим доступу до сайту: <http://www.twirpx.com/file/354533/>- Назва з титул. Екрана.

42. Величко В.В. Економіка підприємства. [Електронний ресурс]. / Режим доступу до сайту: <http://nashaucheba.ru/v40493/> - Назва з титул. Екрана.

43. Сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України: www.minagro.gov.ua.

44. Сайти періодичних видань: Міжнародний науково-виробничий журнал «Економіка АПК»: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/e_apk/index.litml; Економіка України: політико-економічний журнал: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/socgum/EkUk/index.html>

45. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок нарахування, виплат і використання коштів, спрямованих для виплати дотацій сільськогосподарським товаровиробникам за продані ними переробним підприємствам молоко та м'ясо в живій вазі» від 12.05.1999 р. № 805 (останні зміни від 02.04.2008 р. № 300) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=805-99-%EF>.

46. Закон України «Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР з останніми змінами від 31.05.2007 р. № 1104-V (1104-16). [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=771%2F97-%E2%F0>.

47. Закон України «Про Антимонопольний комітет» від 26.11.1993 р. № 3659-XII з останніми змінами від 24.04.2007 р. № 985-V [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article%3fart_id=52898.

48. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про безпечність та якість харчових продуктів» від 17.12.2009. № 1778-VI. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua/index.php?page=hotline&file=310689-17122009-0.txt&code=1778-17>.

49. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про митний тариф України» від 14.01.2009 р. №2371-111 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=2371-14>.

50. Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 1.01.2001 р.

№2210-111 з останніми змінами від 16.04.2009 р. № 1276-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article%3fart_id=52885.

51. Закон України «Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (від 31 жовтня 2008 року № 639) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1

52. Закон України «Про податок на додану вартість» (від 3.04.1997 р. 168/97-ВР з останніми змінами від 24.07.2009 № 617-VI (1617-17)) [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=168%2F97-%E2%F0>.

53. Закон України «Про сільськогосподарську кооперацію» від 17.07.1997 р. - № 469/97-ВР з останніми доповненнями від 29.06.2004 № 1929-IV (1929-15)

Програма вступного іспиту зі спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-наукова програма «Менеджмент» розглянуто на засіданні кафедри Менеджменту і логістики

протокол № 15 від 19 березня 2021 р.

Завідувач кафедри

менеджменту і логістики

д.е.н., проф.

_____ Ігор САВЕНКО

Програма вступного іспиту зі спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-наукова програма «Менеджмент» розглянуто та затверджено на засіданні Вченої Ради ННПЕіМ ім. Г.Е.Вейнштейна

протокол № _____ від 25 берзня 2021 р.

Голова Вченої ради ННПЕіМ

ім. Г.Е. Вейнштейна

д.е.н., доц.

_____ Юрій МЕЛЬНИК

Узгоджено:

Проректор з наукової роботи

к.т.н., доц

_____ Наталія ПОВОРОВА